

Biblická hodina – 04.04.2024

Suspírium: „Ja som, Hospodin, iného niet. Utváram svetlo a tvorím tmu. Pôsobím blaho a tvorím biedu. Ja, Hospodin, to všetko tvorím.“ (Iz 45,6b-7) Amen.

Začiatočná pieseň: Chválospev č. 422: „Dnes sa rozpamätajme na smrť Pána...“

Modlitba: Ďakujeme Ti, Pane náš nebeský, že Tvoje Slovo je pravda, naplní sa, a Ty prebývaš medzi svojimi. Ty poznáš a počítaš naše slzy chudoby, vieš, ako sa treba o nás skutočne postarať, zaviazať rany, podržať nás nad vlnami biedy, aby naše srdce nezúfalo, ale dôverovalo iba Tebe, ochrancom vdov a sirôt. Nič nezostane takým ako bolo, časy sa menia, náš dôstojný život sa pretransformuje, lebo Ty tvoříš všetko nové. Vyznávame Ti, že potrebujeme načerpať nové sily do ťažkých dní, aby sme zotrvali v tom, čo je nemenné, v Tebe, Pane. Vieme, aké to je, keď Ty vytváraš väzby a putá, má to obrovskú cenu: vyliatu krv Ježišovu. Prosíme, Všemohúny Otče náš, poukáž i dnes na rany Kristove, aby sme sa skrze nich poučili ako učeník Tomáš. Daj nám vieru vzkriesenie. Daj nám osobnú nádej do života, nie takú, akú má svet, ale takú, akú si na vydobyl skrze služby Ježiša Krista, nášho Pána. Pre Jeho vykupiteľské dielo, prosíme vyučuj nás, aby sme získali večný život a uistenie spásy našej. Amen.

Biblický text: Tretia kniha Mojžišova 25. kapitola, 35-55. veršov: „*Ak tvoj brat schudobnie a bude upadať, pomôž mu ako cudzincovi a prisťahovalcovi, aby mohol žiť pri tebe. Neber od neho úrok ani úžeru. Boj sa svojho Boha, aby tvoj brat mohol žiť pri tebe. Nepožičiavaj mu peniaze na úrok, ani pokrm mu nedávaj na úžeru. Ja som Hospodin, váš Boh, ja som vás vyviedol z Egypta, aby som vám dal Kanaán a bol vaším Bohom. Ak tvoj brat pri tebe schudobnie a predá sa ti, nezotročuj ho tvrdou prácou. Nech žije pri tebe ako nádenník a prisťahovalec. Nech slúži u teba do jubilejného roka. Potom odíde od teba aj s deťmi a vráti sa k svojmu rodu, do vlastníctva svojich otcov. Veď oni sú moji služobníci, ktorých som vyviedol z Egypta, nemožno ich predávať ako otrokov. Nezaobchádzaj s ním tvrdo a kruto. Boj sa svojho Boha. Otroka a otrokyňa, ktorých budeš mať, nech sú z okolitých národov. Z nich si kupujte otroka a otrokyňu. Môžete si ich kupovať aj z detí prisťahovalcov, ktorí sa budú u vás zdržiavať ako cudzinci, ako aj z rodov, ktoré sú u vás, z ich detí, ktoré splodia vo vašej krajine. Tí budú vaším vlastníctvom. Smiete ich ako dedičstvo odkázať aj svojim potomkom, smiete ich mať v trvalom vlastníctve a používať ako otrokov. Svojich bratov Izraelitov však nikto nesmie utláčať. Ak sa pri tebe zmôže cudzinec či prisťahovalec a tvoj brat pri ňom schudobnie a predá sa cudzincovi, ktorý sa k tebe prisťahoval, alebo k potomkovi z rodu niektorého cudzinca, hoci sa predal, bude mať právo vykúpiť sa. Ktokoľvek z jeho bratov môže dať zaňho výkupné. Môže ho vykúpiť strýko alebo strýkov syn, alebo niekto z pokrvných príbuzných jeho rodu, prípadne, ak*

bude mať na to, môže sa vykúpiť aj sám. Dohodne sa so svojím kupcom, spočíta roky od času, keď sa mu predal, až po jubilejný rok. Cenu, za ktorú sa predal, rozpočíta na roky, akoby v tom čase bol uňho nádenníkom. Ak zostane mnoho rokov, nech zaplatí za svoje vykúpenie väčšiu časť kúpnej ceny. No ak do jubilejného roka zostáva len málo rokov, dohodne s ním výkupné a zaplatí ho podľa počtu odslúžených rokov, ako keby bol platený z roka na rok ako nádenník. Musíš dohliadať, aby sa s ním nezaobchádzalo kruto. Keby však nebol nijako vykúpený, v jubilejnom roku ho aj s jeho deťmi prepustíš. Izraeliti sú totiž moji služobníci. Sú to moji sluhovia, ktorých som vyviedol z Egypta. Ja som Hospodin, váš Boh."

Milí bratia a drahé sestry v Pánovi Ježišovi!

35-38. verše:

Hospodin chráni hospodársky klesnutého človeka. Sebeobohacovanie na úkor nemajetných a klesnutých ľudí v spoločenstve Božieho ľudu nie je prístupné. Viacnásobné úroky pri pôžičkách a pri zaobstaraní potravy nemajú čo hľadať. Ide o to, aby každý mohol dobre žiť na tej zemi, ktorú dostali z Božej štedrosti. Nie na úkor druhého žiť. Nie na úkor iných sa povzniesť. Táto zem nie je krvou človeka vydobytá, prečo by na nej mal tiecť krv práve brata. Táto zem nie je budovaná pre vlastné záujmy, prečo by mal mať ten druhý väčší pot na tvári ako iný. Táto zem nie je budovaná inými zásluhami, prečo by sme sa mali jeden pred druhým klaňať sa. Nikdy nesmieme zabudnúť na bratskú lásku. Vzťah k príslušníkom vlastného ľudu. Brať ohľad na jeden druhého ako o tom čítame v Piatej Knihe Mojžišovej: *„Od svojho brata neber úrok z peňazí ani z potravy, ani z čohokoľvek, čo sa požičiava. Cudzincovi smieš požičať na úrok, ale svojmu bratovi nesmieš požičať na úrok, aby ťa požehnával Hospodin, tvoj Boh, pri všetkom, na čo priložíš svoju ruku v krajine, ktorú máš obsadiť.“* (VMojž 23,20)

39.46. verše:

Jubilejný rok je rokom odpustenia. Omilostený rok sa vzťahuje aj na Izraelca, ktorý musel sám seba predať pre dlhy do otroctva iným Izraelcom. Rok odpočinku je obdobím ustanovenia: *„Ak sa ti z Hebrejov predá muž alebo žena, bude ti slúžiť šesť rokov, ale v siedmom roku ho prepust' na slobodu. Keď ho budeš prepúšťať na slobodu, neprepust' ho s prázdnyimi rukami. Štedro ho obdaruj zo svojich oviec, z humna a z lisu. Daj mu z toho, čo ti požehnal Hospodin, tvoj Boh. Pamätaj, že si bol otrokom v Egypte a že ťa vykúpil Hospodin, tvoj Boh.“* (VMojž 15, 12-15) Jubilejný rok je rokom odpustenia, sloboda všetkým, ktorí boli vyslobodení samotným Hospodinom z egyptského otroctva. Boh sám hovorí, tu platia zvláštne a iné zákony, ktoré nemožno obmedziť. Vôľa pánov je obmedzená Pánom pánov a Kráľom kráľov. V staroveku otroctvo bolo samozrejmom inštitúciou. Otok bol ponížený na predmet. Toto však bolo na pôde Izraela

zakázané a neprístupné. Otrokom je tvoj brat, ale tvoj brat nemôže byť tvojím otrokom. Zabudni na to! Boh nezabúda, ale človeka áno. Hospodin sa vždy rozpomenul, ale človek zabudol. S každým musel Izraelec zaobchádzať ako s človekom najatým za mzdu, a ako s prisťahovalcom. Týchto ľudí musí priať pohostinne a s otvoreným srdcom. Človek človekovi nie je ani otrokom a ani pánom. Hospodin dáva človeku pravú hodnotu a nechá mu jeho dôstojnosť. V medziach izraelských i kresťanských musí byť poriadok. Zaužívaný poriadok bratskej lásky. V Kristovi sme si rovní a rovné: *„Nie je ani Žid, ani Grék, nie je ani otrok, ani slobodný, nie je muž a žena, lebo všetci ste jedno v Kristovi Ježišovi. A ak ste Kristovi, ste Abrahámovo potomstvo a podľa prislúbenia dedičia.“* (Ga 3,28-29) Každý človek zostáva v biede, ak sa o neho Hospodin nepostará. Po všetkých stránkach života musím byť spojený so svojim Bohom a so svojim bratom a svojou sestrou, ak to nie je, tak zabudli sme na dvojité prikázanie lásky. V Hospodinovom nariadení, že človek, príslušník Božieho ľudu, nesmie svojho chudobného brata surovo zotročiť, už je nádech apoštolského učenia: *„Veď azda preto na chvíľu odišiel, aby si ho prijal navždy, už nie ako otroka, ale viac ako otroka, ako milovaného brata, milého najmä mne, no tým viac tebe – aj podľa tela, aj v Pánovi.“* (Flm 16)

47-55. verše:

Nakoniec je tu prípad, keď otrokom sa stáva Izraelec, príslušník Božieho ľudu, zámožnému prisťahovalcovi. Je možnosť vykúpenia, ak sa hospodársky pozbiera, alebo ho vykúpi jeho príbuzný. Výkupné je hodnota práce, ktoré za roky vykonal. Ale ani cudzinec nemá právo človeka – otroka celkom využiť. Cudzinec si musí uvedomiť, že Izraelec nie je otrokom v pravom zmysle slova, ale oceneným pracovníkom. V jubilejnom roku je potrebné ho prepustiť. Väzby spoločenského charakteru a väzby ľudskej určuje Boh a nie človek. Dnes je tomu inak. Cudzinec si myslí, že lacná pracovná sila je najdôležitejší element jeho služby. Novodobé otroctvo: nezaslúžený zárobok. Dnešný otrok pracuje sústavne, pracuje aj cez víkend a pracuje aj z domu. Pracuje, len pracuje, a je slabo ohodnotený. Nič iné, len výkon zaujíma cudzincov. Nikoho nezaujíma, ako rozmýšľam, aký je môj postup práce, aké sú moje metódy, ako by to mohlo bežať aj lepšie, podľa mňa ako by to mohlo fungovať. Jediné heslo existuje: Pracuj! Nemusíš ani rozmýšľať! Nemusíš sa zapodievať s vecami, do ktorých si nebol zainteresovaný. Príbuzní sa o nás nezaujímajú, príbuzný nás nevykúpi, je to čertovský kolobeh, dostaneš možnosť navštíviť krajiny cudzie, ale aj tam len pracovať, slúžiť, v každom smere viesť voz pánov k produkcii, k lepšej tržbe. Novodobé otroctvo, ktorého nezaujíma otrok, cudzinec, ale len zisk. Zisk, na ktorom sa zakladá to, či o rok budeš taktiež otrokom v tej istej firme alebo spoločnosti. Nikto ňu nevykúpi. Nikto sa o teba nebude zaujímať. Nikomu nebude hodnota tvojej práce dôležitá, nikto si ňu nebude ceniť, hodnotia ňu podľa výkonu, a nie podľa človečenstva. Dôstojnosť

dnešného zamestnanca ide bokom. Ľudskosť v oblasti ekonomickej ide bokom. Zisk, trhov hodnota a trhov cena produktu je dležit. Za koľko to zakpime, za koľko to predme, ak bude náš zisk. Tvoj podiel z toho je 0,00001 percenta. To je hodnota tvojej práce. Nikto za teba ruiť nebude. Ručiteľom, „Goelom“, Vykupiteľom, Zstancom nšich životov je Kristus, Ktor svojou drahou krvou nás vykúpil. On nepotrebuje zisk. On nepotrebuje Tvoje slová uistenia, potrebuje teba, Jemu si cenn ty sm. Cena tvojho života je zmeran na kríži, láskou Božou. Tak si skutočne slobodn. Nie striebrom, nie zlatom, ale drahou krvou Ježiša Krista a vykúpil Tvoj milujúci Pán nebies.

Biblick text: Evanjelium podľa Jna 20. kapitola 24-31.veršov: *„Tomáš, jeden z Dvanástich, nazvan Didymos, nebol s nimi, keď prišiel Ježiš. Ostatn učeníci mu teda povedali: „Videli sme Pána!“ Ale on im odpovedal: „Pokiaľ neuvidím na jeho rukách stopy po klincoch, ak nevlom prst do rán po klincoch a nevlom svoju ruku do jeho boku, neuverm.“ Po osmich dnoch boli učeníci zasa vnútri a Tomáš bol s nimi. Hoci dvere boli zatvoren, Ježiš prišiel, postavil sa do stredu a povedal: „Pokoj vám!“ Potom povedal Tomášovi: „Daj si sem prst a pozri si moje ruky! Daj sem ruku a vlož ju do môjho boku! A nebuď neveriaci, ale veriaci!“ Tomáš mu odpovedal: „Pán mj a Boh mj!“ Ježiš mu povedal: „Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslaven, ktorí nevideli, a uverili.“ Ježiš urobil pred očami svojich učeníkov ešte mnoho dlších znamená, ktoré nie sú zapsan v tejto knihe. No tieto sú zapsan preto, aby ste verili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn, a aby ste vierou mali život v jeho mene.“*

Mil bratia a drah sestry v Pánovi Ježišovi!

Uenk Tomáš je „jeden z Dvanástich, nazvan, Didymos“, teda dvojča – takto sa o ňom zmieňuje evanjelista Jn. Toto prmenie, Didymos poukazuje na to, že mal jedno dvojča, o ktorom v Biblii neitme a on sa pravdepodobne nepridruil k Ježišovi. Ak je to zvlstne: *„Jeden bude vzat a druh ostane.“ (Lk 17,34)* Ježiš mal svojich „sivých“ učeníkov. Poznáme len ich men. To vsak neznamená, že aj službe ostali sivi, len to, že evanjeli ich nespomnj. Nie je tomu tak vsak v prípade Tomáša. On je jedinečnou osobnosťou spoločenstva učeníkov. Jednou črtou tejto jedinečnosti je, že Tomáš je realista. On očividne vidí, čo sa stane s Ježišom. On sa nepohybuje v medziach vlastných rovesníkov, že Ježiš bude kráľom tohto sveta, ale On jasne vidí, že Ježiš musí zomrieť v Jeruzaleme. Pri Lazarovom „usnut“ sm vyriekol ostatným učeníkom: *„Poďme teda aj my, aby sme zomreli s nm!“ (Jn 11,16)* Pritom nie je len realista, ale je aj odvzn. Veď učeníci sa zdrhj: *„Rabbi, teraz a chceš idia kameŇovať, a zasa ta ide?“ (Jn 11,8)* Tomáš sa chce vydať na cestu a je ochotn zomrieť s Ježišom. Avsak nie je len odvzn a realista, ale aj pesimista po Ježišovej smrti. Je smutn a zronen. Tomáš m akoby krátku pamäť po Ježišovej smrti. Zostáva sm. Nechce sa mu do

spoločenstva učeníkov. Akoby bol depresívny. Nemôže strpieť ani kolektív veriacich. Veľa takých kresťanov prebýva i medzi nami. Veriaci, ktorí trpia stratou, nosia smútok, chcú zostať sami. Zakuklia sa. Môžeme sa zamyslieť, kde sa zdržiaval Tomáš, asi bol u svojich rodičov, u svojho brata, alebo sedel oproti Golgote a sa pozeral hlbavo smerom na vrch, alebo zostal jednoducho sám vo svojej izbe. Jedno je isté, nebol v kruhu učeníkov, ktorým sa Ježiš zjavil. Tomáš túto prázdnotu a túto samotu nevie dlho skrývať. Prichádza na dobré miesto. Prichádza medzi vlastných. So svojim smútkom, so svojou tiažou je tam, kde sú jemu podobní. Dobré miesto si zvolil. On nechce zabudnúť, ale premýšľať i napriek krátkej pamäti o Ježišovi. Je veľmi rozhodujúce, kde sa utiahneme so svojim žiaľom. Svet ponúka veľa možností, aby sme zabudli, ale Boh na nás nezabúda a vedie aj nás tam, kde je nám dobré, kde sme pre Pána i pred Pánom. Spoločenstvo veriacich. Spoločenstvo Kristovo ponúka útechu. Sme si rovní a rovné. Ak niekomu, niečo prebolí a zabolí v spoločenstve, tam musí byť prítomná sestra a prítomný brat, ktorý a ktorá má tie isté problémy. Všímajme sa navzájom! Pozorujme sa! Nie sme roboty a stroje, ale musíme byť všímaví a všímavé, prečo chýba jeden brat, alebo jedna sestra zo spoločenstva. Nič nemôže lepšie pomôcť ubolenému ako medzi nami prebývajúcá láska Božia, živá viera v Ježišovi Kristovi a modlitebná služba veriacich. To, čo sa deje s Tomášom, a čo prežíva v spoločenstve, to nikde inde by neprežil. Biblická hodina je biblická hodina a bohoslužba je bohoslužba. Tam, kde modlitby sa spájajú, tam, kde viera sa združuje, tam, kde spoločne čakáme na Pána, zrazu je tam, Ten neviditeľný, tam, sú vždy o jedno viacerí, lebo v strede je Kristus skrze Ducha Svätého. Pre Tomáša a pre našich vlastných Tomášov. Tomáš, ktorý prichádza do spoločenstva, počuje, že videli Pána, a On akoby so svojou skľúčenosťou zaostal a zaostával vo viere vzkriesenia. Na svedectvo vlastných práve preto odpovedá podmieňovacím spôsobom: „ak...“ Tomáš sa hľadá v tomto rozpoložení. Tomáš nechce zostať vo svojej nevere, ale potrebuje dosvedčenie, kto je Kristus. Tomáš je pochybovač, a na veľmi dobrom mieste pochybuje, v centre diania. Po ôsmich dňoch, akoby pre Tomáša, sa otvorila nebesá. Ježiš príde, prechádza cez dvere, a vchádza tam, kde je aj Tomáš. Pozdravuje vlastných: „Pokoj Vám!“ On vie o nepokoji Tomášovom. On vie, o tom, že Tomáš pochybuje, a Ježiš akoby ho chytal za slová, ktoré už vyriekol, a hovorí Mu, pod Tomáš, aby si uveril. Ježiš doslova zopakuje Tomášovo vyjadrenie učeníkom. Zopakuje, lebo chce, aby Tomáš vedel, že On vie o jeho životnom rozpoložení, vie o stave srdca, ale vie aj to, že v tom, ho nenechá. Ježiš nás nikdy nenechá v kaši. Je to veľmi dobré, ale na druhej strane je to aj hrôzostrašné, že Vzkriesený Kristus ma až takto pozná. Ježiš nikomu neukazuje svoju päšť: „no počkaj, ako môžeš byť taký neverný, krátkozraký, mať takú krátku pamäť“, ale Pán života a smrti ukazuje každému nevernému svoje rany. Ježiš nemá ani jedno zlé slovo k Tomášovi, len ho usmerňuje pokorným spôsobom: „*nebuď neveriaci, ale veriaci!*“ Na to, Tomáš zo

srdca najkratším a najvýstižnejším spôsobom vyzná svoju vieru, akú ešte svet nevidel: „Pán môj a Boh môj!“ Tu vidíme to, čo sme ešte nespomenuli: Tomáš bol skutočne pochybovačom, v tom dobro slova zmysle. Nepretvaroval sa. Čestný pochybovač, ktorý nemelie a neopakuje zaužívané frázy svedectva, ale zo srdca mu vyviera presvedčenie, že Ježiš je jeho Pán a jeho Boh. Veď On je prvý, ktorý Ježiša označuje Bohom. Pre Neho je Kristus Boh. Na druhej strane tento pochybovač celý život zasvätil službe kresťanom. Podľa duchovnej tradície On ako učeník slúži Kristovi, svojmu Pánovi a Bohovi v Etiópii a v Indii. Hlása živého Pána. Na záver je tu ešte niečo aj pre nás a o nás: „**Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení, ktorí nevideli, a uverili.**“ Ježiš nehovorí, že Tomáš má byť nešťastný z toho, čo videl, ba naopak, preradostný, ale blahoslavení a blahoslavené sú tí a tie, ktoré sa oddajú Pavlovmu svedectvu: „**Žijeme totiž z viery, nie z toho, čo vidíme.**“ (IIK 5,7) Vidieť Život i bez očí. Vidieť Život s vierou, toto je najväčší dar, všade, kde žijeme. Očami je neviditeľný, ale v srdci prebýva. Posledné dva verše tejto kapitoly sú istením toho, že aj my sme prežili to, čo Tomáš. Evanjelium je živé. Slovo Božie je účinné. Keď sa všetko zrútilo v nás a okolo nás, koho sme volali o pomoc? Krista? Osvedčil sa? Samozrejme! Počuli sme už rôzne svedectvá, keď sa okovy srdc celkom vytratil? Samozrejme! Žasli sme nad službou Kristovou v živote iných. Kde nepomohli ani výdobytky dnešného sveta, a ani poznatky nesprevádzali človeka, tam sa Kristus zjavil, prešiel vrátami, dverami srdc, a dobrá správa naplnila i život stratený. Bohu vďaka za to. Sláva a česť Jeho menu. „**Ježiš Kristus je ten istý včera, dnes i naveky.**“ (Žid 13,8) Obráťme sa na Neho opravdivo.

Záverečná modlitba: Vyzývam milých bratov a drahé sestry, aby sa doma vo svojej tichosti pomodlili za to, čo Vás povzbudilo, alebo za tú slabosť, ktorú ste vyrozumeli pri čítaní biblického textu.

Modlitba Pánova

Požehnanie: „Bol som mŕtvy a hľa, žijem na veky vekov a mám kľúče smrti a podsvetia.“ (Zjav 1,18b) Amen.

Záverečná pieseň: Žalm č. 86: „Pane, nakloň ucho svoje...“